

Zał. nr 1 w poniższej treści wszedł w życie dnia **14.10.2022 r.** (Dz.U. z 2022 r. poz. 2097)

Cz. 7

RAMY PROGRAMOWE KSZTAŁCENIA UZUPEŁNIAJĄCEGO DLA SZKÓŁ POLSKICH

LICEUM OGÓLNOKSZAŁCĄCE

WIEDZA O POLSCE

(elementy historii, geografii, kultury)

Klasy I–IV Liceum ogólnokształcące

Cele kształcenia – wymagania ogólne w zakresie geografii Polski

Uczeń korzysta z planów, map, fotografii, rysunków, wykresów, danych statystycznych, tekstów źródłowych, technologii geoinformacyjnych (GIS) oraz technologii informacyjno-komunikacyjnych w celu gromadzenia, przetwarzania i prezentowania informacji geograficznych o Polsce. Uczeń posługuje się podstawowym słownictwem geograficznym przy opisywaniu oraz wyjaśnianiu zjawisk i procesów zachodzących w środowisku geograficznym, identyfikuje związki i zależności w środowisku przyrodniczym, gospodarce i życiu społecznym Polski. Uczeń rozbudza swoje zainteresowania przyrodniczym i kulturowym środowiskiem Polski, zdobywa przydatną w życiu codziennym wiedzę praktyczną prowadzącą do tworzenia całościowego obrazu świata.

Treści nauczania – wymagania szczegółowe w zakresie geografii Polski

1. Źródła informacji geograficznych, technologie geoinformacyjne (GIS) oraz metody prezentacji danych przestrzennych dotyczących Polski

Uczeń:

- 1) przedstawia możliwości zastosowania różnych źródeł informacji geograficznej i ocenia ich przydatność;
- 2) odczytuje z map informacje przedstawione za pomocą różnych metod kartograficznych;
- 3) określa położenie i charakteryzuje obiekty geograficzne na fotografiach, zdjęciach lotniczych i satelitarnych oraz mapach topograficznych Polski;
- 4) posługuje się planem, mapą topograficzną, turystyczną i samochodową Polski (m.in. orientuje mapę oraz identyfikuje obiekty geograficzne na mapie, planuje podróż do Polski i wycieczki po kraju);
- 5) interpretuje dane liczbowe przedstawione w postaci tabel i wykresów dotyczące Polski;
- 6) wykazuje przydatność fotografii i zdjęć satelitarnych do pozyskiwania informacji o polskim środowisku geograficznym i interpretuje ich treść;
- 7) podaje przykłady wykorzystania narzędzi GIS do analiz zróżnicowania przestrzennego środowiska geograficznego.

2. Położenie i regionalne zróżnicowanie środowiska przyrodniczego Polski

Uczeń:

- 1) opisuje podział administracyjny Polski;
- 2) podaje nazwy i wskazuje na mapie wybrane województwa oraz ich stolice;
- 3) charakteryzuje współczesną rzeźbę Polski i wyjaśnia przyczyny jej zróżnicowania;
- 4) podaje główne cechy klimatu Polski, uwzględniając czynniki klimatotwórcze;
- 5) opisuje, korzystając z mapy, rozmieszczenie głównych zasobów naturalnych Polski;
- 6) wskazuje na mapie główne regiony fizycznogeograficzne Polski;
- 7) wyróżnia na podstawie mapy główne jednostki geologiczne występujące na obszarze Polski i regionu pochodzenia;
- 8) charakteryzuje na podstawie map rozmieszczenie głównych zasobów surowców mineralnych Polski i określa ich znaczenie gospodarcze;
- 9) identyfikuje związki między budową geologiczną Polski i wybranego regionu a głównymi cechami ukształtowania powierzchni;
- 10) charakteryzuje klimat Polski i regionu pochodzenia, posługując się mapami elementów klimatu i danymi klimatycznymi;
- 11) wyjaśnia zróżnicowanie klimatu i ocenia gospodarcze konsekwencje długości trwania okresu wegetacyjnego w różnych regionach Polski;
- 12) wykazuje znaczenie przyrodnicze, społeczne i gospodarcze, w tym turystyczne, rzek, jezior i sztucznych zbiorników na obszarze Polski;
- 13) wyjaśnia przyczyny i skutki niedoboru wody w wybranych regionach Polski;
- 14) korzystając z danych statystycznych i aplikacji GIS, dokonuje analizy stanu środowiska w Polsce i przedstawia wnioski z niej wynikające.

3. Zróżnicowanie społeczne Polski

Uczeń:

- 1) wyjaśnia i poprawnie stosuje podstawowe terminy z zakresu demografii: przyrost naturalny, urodzenia i zgony, średnia długość życia (pojęcie „niżu demograficznego” i „wyżu demograficznego”);
- 2) charakteryzuje, jak wzrost demograficzny wpływa na perspektywy rozwoju kraju, oraz zestawia to z obecną sytuacją Polski w tym zakresie;
- 3) charakteryzuje w ogólnym zarysie globalne tendencje demograficzne, wskazując, które kontynenty odnotowują w ostatnich dziesięcioleciach wzrost, a które stagnację demograficzną;
- 4) podaje, korzystając z różnych źródeł informacji, liczbę ludności Polski, charakteryzuje przyrost naturalny, strukturę płci i średnią długość życia w Polsce;
- 5) analizuje strukturę demograficzną ludności Polski na podstawie danych liczbowych oraz piramidy wieku i płci;
- 6) analizuje zmiany liczby ludności, przyrostu naturalnego i rzeczywistego ludności Polski oraz prognozuje skutki współczesnych przemian demograficznych w Polsce dla rozwoju społeczno-gospodarczego kraju;
- 7) analizuje przestrzenne zróżnicowanie salda migracji w Polsce, podaje przyczyny migracji wewnętrznych i zewnętrznych, główne kierunki emigracji Polaków oraz przedstawia sytuację migracyjną w regionie pochodzenia;
- 8) opisuje przyczyny i kierunki ruchów migracyjnych we współczesnym świecie, ze szczególnym uwzględnieniem zmieniającej się sytuacji w Europie (od fal migracyjnych z Europy do fal migracyjnych do Europy);
- 9) charakteryzuje, na podstawie map gęstości zaludnienia, zróżnicowanie rozmieszczenia ludności w Polsce i kraju zamieszkania oraz wyjaśnia te różnice, uwzględniając czynniki przyrodnicze, historyczne i ekonomiczne;
- 10) podaje główne aktualne problemy rynku pracy w Polsce;
- 11) analizuje, porównuje i charakteryzuje rozmieszczenie i wielkość miast w Polsce oraz wyjaśnia przyczyny powstania i rozwoju największych miast w Polsce.